

Møteinnkalling

Utvalg:	Stabbursdalen nasjonalparkstyre/Rávtttošvuomi álbmotmeahccestivra
Møtested:	Stabbursnes Naturhus og Museum
Dato:	05. februar 2018
Tidspunkt:	12:00 – 16:00

Ved eventuelt forfall er representantene selv ansvarlige for å gi vararepresentanten beskjed om å delta på møtet. Alle møtepapirer vil bli sendt ut på e-post og lagt ut på Stabbursdalen nasjonalparkstyrets nettside:

<http://nasjonalparkstyre.no/Stabbursdalen/>

Nasjonalparkforvalter er tilgjengelig på telefon 78 95 03 77 / 409 12 470 eller e-post stabbursdalen@fylkesmannen.no.

*Dialogsmøtet med reindriften er den 5. februar kl. 17:00 – 19:00.

Saksliste

Utvalgs-saksnr.	Innhold	Lukket	Arkiv-saksnr.
ST 1/2018	Registrering av deltakere, beslutningsdyktighet		
ST 2/2018	Godkjenning av innkalling og saksliste		
ST 3/2018	Valg av underskrivere		
RS 1/2018	Orienteringer		
ST 4/2018	Vedtak om oppstart av arbeid med besøksstrategi og godkjenning av prosjektplanen		2018/315
ST 5/2018	Søknad om tillatelse til landing med helikopter – TOV-E Finnmark - fugleovervåking		2018/242
RS 2/2018	Arbeid med forvaltningsplanen		

RS 1/2018 Orienteringer

Eventuelle orienteringssaker vil bli tatt opp under møtet.

ST 4/2018 Vedtak om oppstart av arbeid med besøksstrategi og godkjenning av prosjektplanen for besøksforvaltningsplanen.

Forvalter informerer om arbeidet med besøksstrategien og besøksundersøkelsen som er planlagt gjennomført i 2018.

Stabbursdalen nasjonalparkstyre gjennomgår et utkast av en prosjektplan, godkjenner og vedtar endelig versjon som offentliggjøres.

Arkivsaksnr: 2018/242-0
Saksbehandler: Karoline Salmila
Dato: 17.01.2018

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Stabbursdalen nasjonalparkstyre	ST 5/2018	05.02.2018

Søknad om dispensasjon til landing med helikopter - TOV-E Finnmark

Forvalters innstilling

Med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48 første ledd første alternativ gis Ekstensiv overvåking av hekkefugl (TOV-E) v/Tom Roger Østerås dispensasjon til to (2) landinger med helikopter i Stabbursdalen nasjonalpark.

Vilkår for dispensasjonen:

- Dispensasjon til to (2) landinger med helikopter i perioden 20. juni. – 8. juli 2018 for å kartlegge terrestrisk fugl i Stabbursdalen nasjonalpark.
- Under transport over nasjonalparken til man ankommer landingspunktet, må flygingen foregå over 300 moh.
- Landing skal kun skje i nærheten av Skuovgilrášša, iht. punkt 2033 – etter kart tilsendt i søknad.
- Søker skal varsle Statens naturoppsyn (SNO) ved Torkjell Morset på tlf. 916 22 003 i forkant av flyvningen og flyging skal skje i dialog med SNO.
- Ferdsel og aktivitet skal minimaliseres og skje på en slik måte at fuglene påføres minst mulig forstyrrelser og stress. Unødvendig forstyrrelse av dyrelivet, herunder reinsdyr, i området skal unngås.
- Denne dispensasjonen må medbringes i felt og fremvises ved kontroll.
- Etter endt sesong skal en kort rapport fra årets aktivitet sendes til Stabbursdalen nasjonalparkstyre.
- Det skal innhentes nødvendig dispensasjon til bruk av helikopter fra berørte kommuner.

Det anmodes til dialog med reindriften i forkant av helikopterflygingen.

Saksopplysninger

Dette prosjektet er en kartlegging av bestandsutviklingen til terrestriske hekkende fugler i hele Norge. Det startet opp i 2005 og samler nå opp data på en standardisert og representativ måte med jevn kontinuitet og fordeling over landet. Fugler er en av 18 hovedindikatorer for om vi har bærekraftig utvikling i Norge (Bruvoll et al. 2010). Målet med overvåkingsprosjektet er å finne ut hvordan bestandsutviklingen er for mange fuglearter i Norge. Resultatene fra prosjektet inngår i Norges forpliktelser til innrapportering av miljøtilstand til Europa, og de norske data brukes blant annet til å se om EU har bærekraftig utvikling. I lys av den store betydningen fugleovervåking har både for Norge og for EU, og grunnet kravet til representativt utvalg av områder som skal undersøkes ønsker de dispensasjon til å transportere personell inn og ut av takseringsområdet Skuovgilrášša - punkt 2033 i Stabbursdalen nasjonalpark (koordinat 35 W 407167 7767210). For taksering i Stabbursdalen nasjonalpark betyr det to landinger med helikopter i nærheten av Skuovgilrášša.

Takseringsarbeidet er et samarbeidsprosjekt mellom Miljødirektoratet, Norsk institutt for naturforskning, Nord Universitet og Norsk ornitologisk forening. Tom Roger Østerås er regionsleder for TOV-E Finnmark. Nasjonalparkstyret gav dette prosjektet dispensasjon til landing i 2012 og 2013.

For å skaffe et representativt utvalg av takseringsområder, har de brukt et rutenett (LUCAS) på 18x18 km. Det trengs ca. 1000 slike ruter for å dekke fastlands Norge, og av disse er ca. 500 trukket ut tilfeldig. Innen de utvalgte LUCAS-rutene takseres en firkant på 1,5 km x 1,5 km. For hver 300 m registreres alle fugler i en punkttaksering. I tillegg registreres alle sjeldnere arter langs linja mellom punktene. De fleste rutene i Norge skal besøkes en gang årlig og fugletakseringene gjennomføres til samme tid og etter samme metodikk hver gang. De rutene som ligger lengst fra veg vil bli taksert ved at personell flys inn med helikopter. Helikopterrutene besøkes imidlertid to år på rad, men med ca. seks års pause til neste runde med to år. Forflytning mellom punktene skjer til fots. En rute takseres pr døgn. Takseringstidspunkt på døgnet er ca. mellom kl. 04:00 til 10:00. Dette vil da si at personell blir flydd til og flydd ut en gang midt på dagen. Helikopteret blir vanligvis ikke lenger enn nødvendig på bakken i hvert område. Helikopteret vil lande så nært inntil startpunkt for takseringen.

Nasjonalparkforvalter har fått tilbakemelding fra Láhtin-siida den 26. januar per e-post hvor de skriver at de ikke har noen innvendinger til denne aktiviteten, men de ber om at TOV-E tar kontakt med dem i god tid i forkant av flygningen for avklaringer. TOV-E skriver de også selv ønsker sende ut egen informasjon til reindriftnæringa, og at de vil ta hensyn til deres svar.

Man kan lese mer om prosjektet på nettsiden: <http://tov-e.nina.no/Fugl/Default.aspx>

Regelverk

Formålet med vernet av Stabbursdalen nasjonalpark er å bevare et stort naturområde tilnærmet fri for tekniske inngrep, for å sikre biologisk mangfold med økosystemer, arter og bestander. I dette inngår blant annet å bevare en del av verdens nordligste furuskog, variert vassdragsnatur og gáisáene med et karakteristisk preg, samt geologiske forekomster og kulturminner. Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift, naturopplevelse og utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

I følge verneforskriften til Stabbursdalen nasjonalpark § 3 punkt 5.1 skal all ferdsel skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner. Videre kan Miljødirektoratet ved

forskrift fastsette at dyrelivet eller enkeltarter skal være totalfredet i hele eller deler av nasjonalparken, jf. verneforskriften § 3 punkt 3.2 andre ledd.

Naturmangfoldloven (nml.) trådte i kraft 1. juli 2009. Det skal fremgå av enhver beslutning som fattes ved utøving av offentlig myndighet hvordan prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 er vurdert, jf. nml. § 7 i loven. I nml. § 8 framgår det at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal bygges på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for å skade naturmangfoldet. Virkninger av et tiltak skal vurderes ut fra den samlede belastningen økosystemet er eller vil bli utsatt for, jf. nml. § 10. Dersom det ikke foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger et tiltak kan ha på naturmiljøet, skal føre-var-prinsippet legges til grunn, jf. nml. § 9, slik at vesentlig skade på naturmangfoldet unngås ved at det treffes en beslutning på et for dårlig kunnskapsgrunnlag. Etter § 11 er det tiltakshaver av det omsøkte tiltaket som skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter. I tillegg skal det etter § 12 tas utgangspunkt i driftsmetoder, teknikker og lokalisering av tiltaket som ut fra en samlet vurdering av den tidligere, nåværende og fremtidige bruken av naturmangfoldet gir det samfunnsmessige beste resultatet.

Verneforskriften for nasjonalparken sier at motorferdsel er forbudt på land og vatn, og i lufta under 300 meter, jf. § 6.1 i verneforskriften for Stabbursdalen nasjonalpark. I § 6.2 gis det en del direkte unntak fra dette forbudet, og i § 6.3 åpnes det for at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til en del formål. Denne saken må behandles etter § 48 i naturmangfoldloven da det i verneforskriften ikke er åpnet for bruk av helikopter til dette omsøkte formålet. Stabbursdalen nasjonalparkstyre kan etter § 48 i naturmangfoldloven gjøre unntak fra verneforskriften dersom det ikke strider mot formålet med vernet og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. I rundskriv fra Miljødirektoratet «Forvaltning av verneforskrifter», revidert januar 2014, redegjøres det for hvordan nml. § 48 i skal forstås. Her framgår det at bestemmelsen skal fange opp uforutsette eller spesielle/særlige tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. Det er i første rekke bagatellmessige inngrep eller forbigående forstyrrelser som er av stor betydning for søker som omfattes av bestemmelsen. Siktemålet er at verneforskriften ikke uthules gjennom omfattende dispensasjonspraksis.

I verneforskrifter etter naturvernloven, herunder verneforskriften for Stabbursdalen nasjonalpark, er det en generell dispensasjonsbestemmelse for vitenskapelige undersøkelser, denne bestemmelsen er ikke videreført i nml. Alle eksisterende verneforskrifter etter naturvernloven skal fortsatt gjelde, jamfør nml. § 77. Likevel gjelder nml. § 48 i stedet for den generelle dispensasjonsbestemmelsen i gjeldende verneforskrifter. Dette innebærer at forvaltningsmyndigheten etter nml. § 48 kan gjøre unntak fra verneforskriften dersom tiltaket ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig jf. punkt 7.6, dispensasjon for «vitenskapelige undersøkelser» i rundskrivet «Forvaltning av verneforskrifter». I rundskrivet heter det at forvaltningsmyndigheten alltid skal vurdere nytten av et forskningsprosjekt opp mot omfanget av eventuelle inngrep eller tiltak og de ulemper forskningen ellers medfører. Det er først og fremst aktuelt å gi dispensasjon til tiltak når det er nødvendig for forskning. Forskningsaktiviteter som ikke trenger å lokaliseres til et verneområde bør imidlertid kanaliseres utenfor verneområdet. Videre heter det at det vitenskapelige motivet bak vernet vil kunne begrunne en mer lempelig eller kurant dispensasjonspraksis når det ikke er tale om etablering av fast anlegg eller terrenginngrep i verneområdene. Tiltak som bidrar til å fremme verneverdiene bør det som regel gis dispensasjon til, da slik bruk kan betraktes som et ledd i forvaltningen som utøves for å bevare verneverdiene.

Vurdering

Verneformålet er å unngå uønsket og økt motorisert trafikk inn i fjerntliggende og viktige vilt- og utmarksområder. Stabbursdalen nasjonalpark er leve- og yngleområde for en rekke trua og sårbare arter. Vernet av Stabbursdalen nasjonalpark skal beskytte dyrelivet mot unødig forstyrrelse eller trusler av alle slag, jf. nml. §§ 9 og 10. Det kan oppstå tilfeller hvor også lovlig ferdsel kan være til skade for viltet, vegetasjon eller kulturminner. Ferdsel skal ikke være til hinder for en eventuell oppbygging eller reetablering av sårbare arter. I følge nml. § 5 skal artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt. Man må derfor ta vare på artenes økologiske funksjonsområder. Det generelle motorferdselsforbudet er innført for å skjerme dyre-, plantelivet, tamrein og terrenget for forstyrrelser og kjøreskader. For at forbudet skal ha sin tilsiktede virkning er det viktig at dette håndheves restriktivt. Et viktig kriterium for å kunne innvilge en dispensasjon fra verneforskriften er som nevnt at tiltaket ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig.

Forskningsaktivitet som ikke trenges å lokaliseres til et verneområde bør kanaliseres utenfor verneområder. Videre bør det gis dispensasjon til tiltak som bidrar til å fremme verneverdiene. Forvalters vurdering for denne kartleggingen er at den omsøkte aktiviteten bør kan tillates i verneområder, siden utvalget av kartleggingsruter skal være representativt og jevnt fordelt over hele landet, noe som tilsier at enkelte punkter vil kunne havne innenfor et verneområde. Det vil være uheldig om verneområdene setter stopper for en helhetlig kartlegging av terrestriske fugl i Finnmark og Norge. Forvalter vurderer at TOV-E innehar meget god kompetanse når det gjelder sårbare arter i området med bakgrunn i at dette prosjektet har pågått over mange år i de samme områdene. Kunnskap fra overvåking av terrestriske hekkende fugler er en av 18 hovedindikatorer for om vi har bærekraftig utvikling i Norge. Således kan det sies at prosjektet vil gi forvaltningsmyndigheten økt kunnskap om Stabbursdalen nasjonalpark, men også øke kunnskapen om terrestriske fugl generelt, jf. nml. § 8. Kunnskapen kan bidra til å fremme verneverdiene og gi en bedre oversikt over blant annet rødlistede arter og eventuelle fremmede arter.

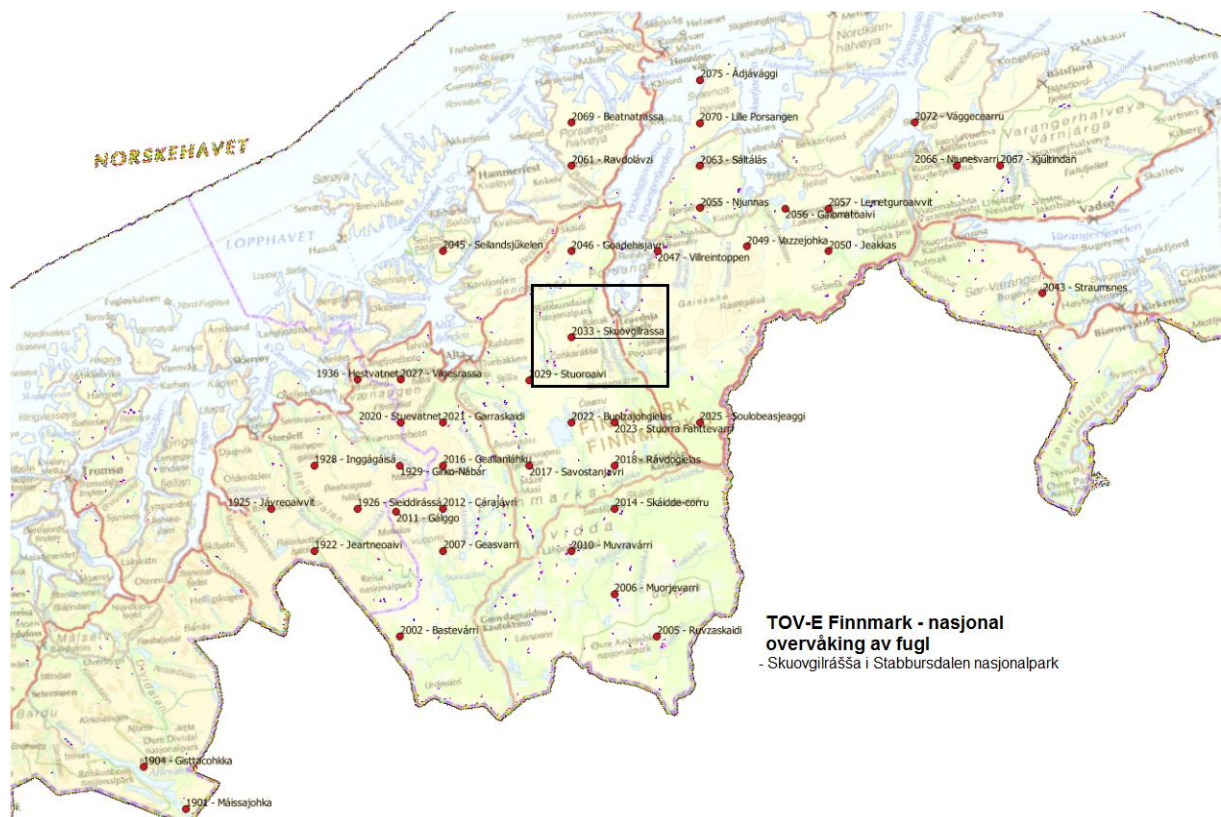
Naturmangfoldloven § 8 setter krav til at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig skal bygge på blant annet effekten av påvirkninger. Tidsperioden det søkes om er i hekkeperioden for flere fuglearter hvor man bør unngå å forstyrre fuglene. I Stabbursdalen er formålet først og fremst å bevare et stort naturområde tilnærmet fri for tekniske inngrep, for å sikre biologisk mangfold med økosystemer, arter og bestander, jf. nml. § 9. Det er i dette tilfellet ikke snakk om å etablere faste anlegg eller terrenginngrep i området, og som det går frem av rundskrivet om forvaltning av verneforskrifter vil det da være mer kurant å gi dispensasjon i forbindelse med vitenskapelige undersøkelser. Påvirkningen som vil oppstå vil være kortvarig og det vil ikke sette varige spor, og tiltaket vurderes derfor isolert sett til ikke å påvirke verneverdiene nevneverdig. Det forutsettes at fuglene ikke forstyrres unødvendig mye og over uhensiktsmessig lang tid. Det forventes ingen miljøforringelse ved kartleggingsprosjektet, hvor kostnadene kan bli krev dekket av søker, jf. nml. § 11. Den samlede belastning, jf. nml § 10 vurderes derfor som liten. Forvalter anser det heller ikke som sannsynlig at mange andre søker dispensasjon på tilsvarende grunnlag som TOV-E med tanke på omfanget av kartleggingen.

Reinbeitedistrikt 16 har beitetid i nasjonalparken fra 1. april til 15. november. I Stabbursdalen nasjonalpark er det utstrakt reindrif på sommeren, det kan derfor tenkes at planlagt flyging og landing kan skape problemer for reindrif i området. Det anmodes derfor om at TOV-E oppretter direkte kontakt med reindrif i området i god tid før flygning og landing, for å avklare og gjøre reineiery klar over flyaktiviteten. Planlagt landingspunktet er i Láhtin siida sitt sommerbeiteområde og Láhtin-Siida v/ leder Anna Ravna Gaup kan kontaktes på telefon 418 55 018. Endring av landingssted med et par kilometer må kunne vurderes dersom det er ønsket fra reindrif.

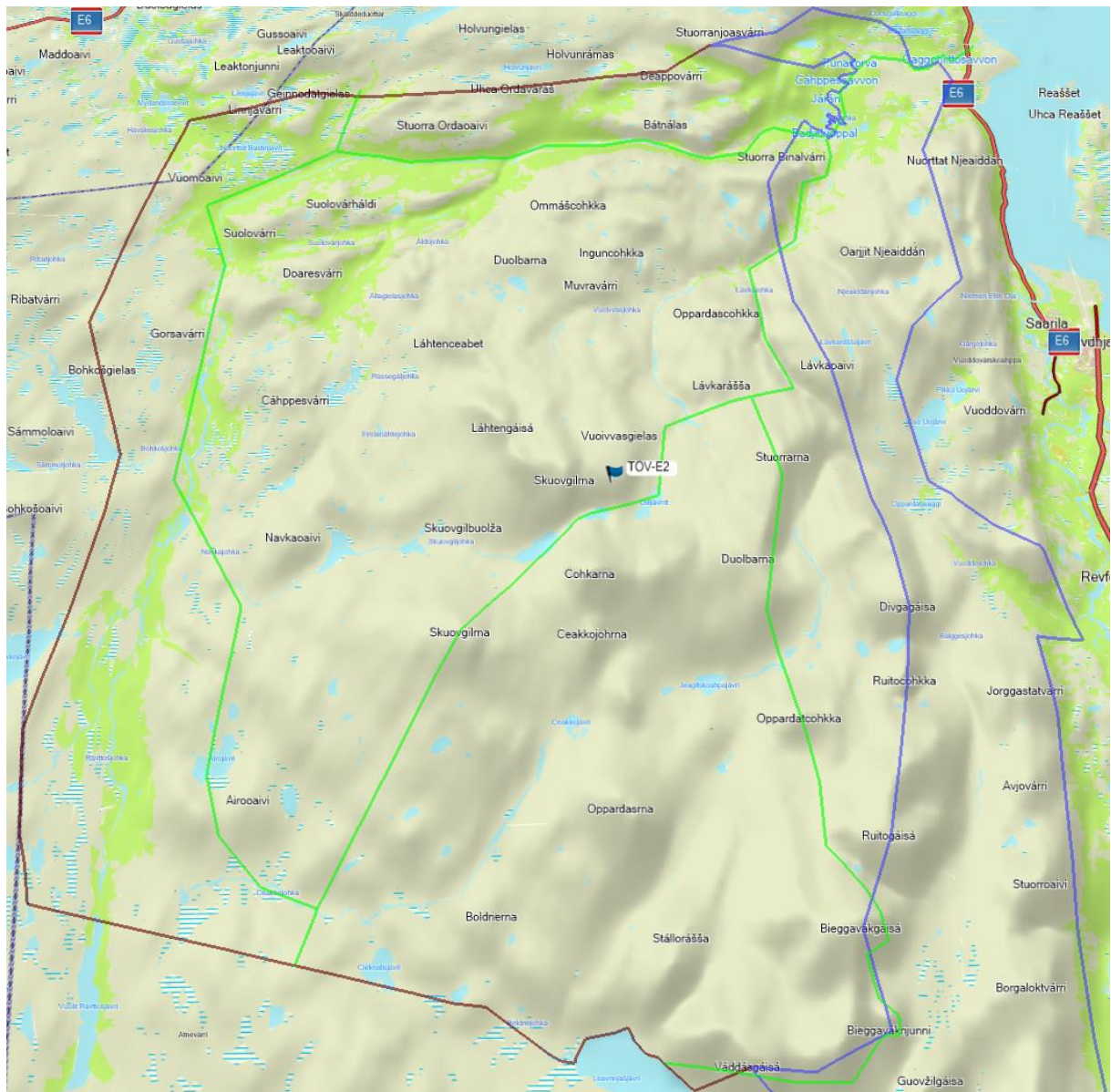
Det ble i 2012 og 2013 søkt om tilsvarende aktivitet fra TOV-E, hvilket nasjonalparkstyret innvilget. Det har ikke blitt innrapportert forstyrrelser eller eventuelle inngrep som har vært med å svekke verneverdiene eller bruken av Stabbursdalen nasjonalpark. Ut fra det aktuelle forskningsprosjektets klare nytteverdi for forvaltninga finner nasjonalparkforvalteren at omsøkte aktivitet bør kunne tillates.

Landing med helikopter omfattes av motorferdselloven. Forskningsinstitusjoner må søke kommunen som motorferdselmyndighet om dispensasjon fra motorferdselloven i forbindelse med landing, også inne i verneområder med særskilte motorferdselforbud etter verneforskriftene. Kommunen kan innvilge tillatelse etter motorferdsellovens § 6. Landing med luftfartøy rammes ikke av det særskilte motorferdselforbudet i Finnmark og Nord-Troms fra og med 5. mai til og med 30. juni.

Oversiktskart:

Kart 1: Oversiktskart over punktene som TOV-E prosjektet kartlegger i Finnmark. Et av punktene er Skuovgilrášša i Stabbursdalen nasjonalpark.

Kart 2: Omtrentlig plassering av omsøkte landingspunkt i Skuovgilráššá i Stabbursdalen nasjonalpark (mørk rød linje nasjonalparkgrensen, blå linje er landskapsvernområdegrensen og grønn linje viser siidagrenser).

RS 2/2018 Arbeid med forvaltningsplanen

Stabbursdalen nasjonalparkstyre jobber videre med forvaltningsplanen for å klargjøre den til innsending for ny faglig gjennomgang.